

Regioplan Amstelland

Beschermd wonen en
dak- en thuisloosheid

Een nieuwe start in Amstelland

i.s.m.

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	5
2. Aanleiding en achtergrond	8
3. Invulling beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid	10
3.1 Vroegsignalering en vroeginterventie	10
3.2 Vergroten aanbod woonoplossingen	11
3.3 Ondersteuning op maat	13
3.4 Duurzaam maatschappelijk herstel	15
4. Inrichting doordecentralisatie MOBW	16
4.1 Landelijke en regionale uitgangspunten	16
4.2 Zorglandschap	16
4.3 Toegang	18
4.4 Financiën	18
4.5 Inkoop	20
4.6 (Juridische) samenwerking	20
5. Planning en monitoring	22
5.1 Planning	22
5.2 Monitoring	22
Bijlage 1. Feiten en Cijfers	23
Bijlage 2. Objectief verdeelmodel beschermd wonen per gemeente	26
Bijlage 3. Begrippen	28

Voorwoord

Voor u ligt het Regioplan Amstelland Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid, Een nieuwe start in Amstelland (hierna te noemen Regioplan). Het plan is soms technisch, maar het gaat uiteraard steeds om onze inwoners. Dit Regioplan vertelt u meer over dakloosheid en een nieuwe start voor sommige inwoners. Denk hierbij aan economisch dak- en thuislozen die geen (zware) zorgvraag hebben, maar bijvoorbeeld door echtscheiding of verlies van inkomen hun woning verliezen en niet in staat zijn weer eigen woonruimte te vinden. Daarnaast is er ook een kwetsbaardere groep die meer begeleiding nodig heeft. Zij hebben bijvoorbeeld een verslaving, een psychiatrische stoornis of een psychische kwetsbaarheid. Over al deze mensen gaat dit plan. Graag stellen we twee inwoners uit Amstelland¹ aan u voor:

Barbara is 21 jaar oud als ze dakloos raakt. Op het moment dat de situatie thuis met haar stiefvader onhoudbaar wordt, pakt ze haar spullen en vertrekt. Barbara wordt een paar maanden opgevangen in een hotel in Amstelveen. Hier heeft ze tijd om tot rust te komen en zich op het vinden van een vervolgplek te richten. Echter, er zijn nog wat strubbelingen. Een baan buiten haar hotelkamer is lastig. Door haar thuissituatie heeft Barbara angsten en paniekaanvallen ontwikkeld. Zodra ze een paniekaanval heeft wil ze weg, een typische fight and flight reactie. Ze heeft soms meerdere aanvallen per dag waardoor een baan buiten de deur niet vol te houden is. Ze leeft vooral 's nachts en slaapt overdag. Ze is veel op zichzelf. Tijdens haar verblijf in het hotel is ze begonnen met EMDR therapie en beetje bij beetje zet ze stappen. Ze wil graag vrij zijn van haar angsten. Na een paar maanden kan Barbara doorstromen naar een tijdelijke woonplek. Ze is dolgelukkig. Ze kan hier in alle rust verder met therapie en intensief zoeken naar een vervolgplek. Ze vindt steun bij de mensen die haar begeleiden. Ze heeft nog geen vaste vervolgplek gevonden, maar haar situatie is stukken beter en stabielere dan voorheen. Ze werkt, ze is gestopt met roken en ze komt overdag weer buiten.

Peter is 59 jaar oud en woont op een Beschermd Wonen groepswoning in Diemen. Hij deelt de woning met twee anderen. Peter heeft een eigen slaapkamer en deelt de keuken, woon-, en badkamer. Peter heeft weinig tot geen contacten en is erg op zichzelf. Eenmaal per week loopt hij naar kantoor om zijn voedingsgeld te halen, verder laat hij zich niet zien voor koffie- of andere momenten. Begeleiding zoekt hem eens per week op.

Via diverse wegen van opnames, woonvormen en een eigen woning wordt Peter wanneer hij 56 jaar is aangemeld bij een Beschermd Wonen-locatie. Peter is gediagnosticeerd met schizofrenie. Bij middelengebruik, cannabis, neemt de problematiek toe. Peter heeft weerstand tegen antipsychotica vanwege de bijwerkingen en neemt al een lange tijd geen medicatie, met grote kans op psychische instabiliteit en daarbij toenemende kans op agressie. Als het slechter gaat met Peter dan zal hij niet snel aankloppen voor hulp. Wanneer het minder goed met hem gaat dan gaat hij overmatig schoonmaken

¹ Vanwege privacy redenen zijn de casussen fictief maar vergelijkbaar met de inwoners over wie dit plan gaat.

in huis met agressieve schoonmaakmiddelen. Hij heeft dan het idee dat het heel vies is in huis en dat dit komt door medebewoners. In praktijk blijkt vaak dat het huis niet echt vies is.

Peter heeft zo af en toe een behandelaar, omdat hij soms gedwongen wordt aangemeld tijdens een klinische opname. Echter wanneer hij weer ontslagen is en stabiel is dan weigert hij nog GGZ contact te hebben. Peter geeft dikwijls aan dat hij wil doorstromen naar een eigen woning. Bij aanmelding om door te stromen geeft hij echter aan dat hij voorlopig wel goed zit en eigenlijk niet weg wil.

Het Regioplan is een Amstellandse invulling van het Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025: Een nieuwe start, Samen op weg naar perspectief (hierna te noemen Beleidsprogramma). Het Regioplan is een plan over taken die voor een groot gedeelte nieuw zijn voor de Amstelland gemeenten. Het behandelt wat we de komende jaren moeten organiseren, uitwerken en regelen. Deze afspraken moeten we maken, om onze inwoners, zoals Peter en Barbara, zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen bij het maken van stappen naar herstel.

Namens de colleges van Amsterdam-Amstelland,

Wilma Alink-Scheltema, wethouder gemeente Aalsmeer
Marijn van Ballegooijen, wethouder gemeente Amstelveen
Simone Kukenheim, wethouder gemeente Amsterdam
Jeroen Klaasse, wethouder gemeente van Diemen
Rineke Korrel, wethouder gemeente Ouder-Amstel
José de Robles, wethouder gemeente Uithoorn

1. Inleiding

Per 1 januari 2022 wordt gestart met de door-decentralisatie van beschermd wonen. Dat betekent dat alle gemeenten in Nederland zich gaan inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen. Vanaf 1 januari 2023 komt er een nieuwe financiële verdeling over gemeenten en een 'woonplaatsbeginsel'. Daarmee wordt geregeld dat gemeenten voortaan verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen voor de eigen inwoners en daarvoor de middelen ontvangen. Daarnaast zijn in 2020 middelen door het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) beschikbaar gesteld aan Amsterdam in het kader van de Landelijke Aanpak Dak- en Thuisloosheid van staatssecretaris Blokhuis. Het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025 met de titel 'Een nieuwe start: samen op weg naar perspectief'² is in juni 2021 door de gemeenteraad van Amsterdam vastgesteld en schetst de uitgangspunten voor de aanpak van dak- en thuisloosheid. Zoals in juni 2021 bij de Amstellandse gemeenteraden is aangekondigd, vervangt het Beleidsprogramma het tot nu toe geldende Koersbesluit Thuis in de Wijk.

De situatie in Amstelland is logischerwijs anders dan die in Amsterdam. Amsterdam heeft veel meer inwoners, de bevolkingssamenstelling is anders en de groep dak- en thuislozen is aanzienlijk groter. Amsterdam heeft een voor Amsterdam passende uitvoeringsstructuur opgesteld om de taken die voortvloeien uit het Beleidsprogramma goed te kunnen uitvoeren. Deze structuur kan niet één op één worden toegepast in de regio. Daarnaast komen er met de doordecentralisatie van Beschermd Wonen en het als regio opvangen van economisch daklozen twee nieuwe taken bij de Amstelland-gemeenten terecht.

Zowel de andere situatie van de Amstelland gemeenten als de hierboven genoemde nieuwe taken maken het noodzakelijk om een eigen Regioplan op te stellen. Het Regioplan geeft op hoofdlijnen richting aan preventie, de lokale expertise, de toegang, uitstroom, de financiële uitwerking en de samenwerkingsafspraken na de doordecentralisatie. Met het vaststellen van dit plan voldoen we ook aan de Norm voor opdrachtgeverschap.³ De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en VWS hebben afgesproken dat op 1 januari 2022 regionale

samenwerkingsafspraken moeten zijn gemaakt over de doordecentralisatie Beschermd wonen.

Wat willen we in Amstelland bereiken?

Ons gezamenlijke doel is het bieden van een beter perspectief bij (dreigende) dakloosheid. Daarmee streven wij, in lijn met de gedachte achter de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), naar inclusieve buurten en wijken waarbij ook onze inwoners met een psychische kwetsbaarheid en inwoners die zich tijdelijk in een kwetsbare situatie bevinden, de mogelijkheid hebben om in deze wijken ondersteuning te krijgen en mee te kunnen doen.

Huisvesting is een mensenrecht en herstel begint met een huis, zoals ook het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving⁴ stelt. De ambitie van het Beleidsprogramma, en dus ook het Regioplan is, om met iedereen die in de regio dakloos wordt of dreigt te worden, samen aan een nieuwe start en daarmee maatschappelijk en economisch herstel te werken.⁵

2 Beleidsprogramma aanpak dakloosheid 2021-2025 - openresearch.amsterdam

3 <https://vng.nl/artikelen/norm-voor-opdrachtgeverschap-mo-bw-routekaart>

4 Terugdringen dakloosheid vereist structureel andere aanpak | Nieuwsbericht | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (raadrvs.nl)

5 Beleidsprogramma, p.8.

De speerpunten die horen bij deze ambitie zijn:

1. Vroegsignalering en vroeginterventie
2. Vergroten aanbod woonoplossingen
3. Goede ondersteuning op maat
4. Duurzaam maatschappelijk herstel

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit plan is opgenomen wat we de komende jaren gaan doen en uitwerken in Amstelland. Zeker op het gebied van opvang en ondersteuning van economisch dak- en thuislozen staan we aan het begin. Voor 2021 vingen we nauwelijks mensen op en was er beperkte begeleiding. Bij het schrijven van dit plan is het beleid nog niet uitgekristalliseerd. We hebben nog nauwelijks zicht op deze groep en weten nog niet of het aanbod wat er nu is voldoende en passend is. Ook de toegang is volop in ontwikkeling. Daarbij leren we steeds uit de praktijk en sturen we dus regelmatig bij als het nodig is.

Lokaal wat kan, regionaal wat moet en subregionaal waar nodig

We blijven in de regio Amsterdam-Amstelland samenwerken op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen (verder: MOBW). Bij de inrichting van de doordecentralisatie binnen de regio Amsterdam-Amstelland is gekozen voor het leidende principe: lokaal wat kan, regionaal

wat moet en subregionaal waar nodig. Dit doen we stapsgewijs, zodat we in Amstelland expertise kunnen opbouwen en betere samenwerking kunnen organiseren met het lokale veld. Dit maakt het ook mogelijk om te anticiperen op de beslissingen van het Rijk die op dit moment nog niet duidelijk zijn of waarvan de uitwerking nog niet duidelijk is. Zoals de definitieve vaststelling van het verdeelmodel en de invoering van het woonplaatsbeginsel. De Amstelland-gemeenten blijven daarom het budget tot en met 2025 'teruggeven' aan Amsterdam. Daarnaast worden nadere afspraken gemaakt over verrekening, de uitvoeringskosten en een transformatiebudget voor de groeiende rol in de toegang.

De komende jaren zal duidelijk worden hoeveel inwoners uit de regio Amstelland gebruik gaan maken van MOBW. Op basis van de beschikbare cijfers op dit moment schatten we in dat het in Amstelland om een relatief klein aantal inwoners gaat dat dakloos is of een vorm van beschermd wonen nodig heeft (zie bijlage 1 voor Feiten en cijfers). Ook daarom bundelen we in Amstelland de krachten en blijven we met Amsterdam samenwerken. Belangrijk hierbij is dat we afspraken maken en afstemmen over preventie en ondersteuning die we onze inwoners lokaal bieden.

Samen nemen we de verantwoordelijkheid voor de gehele keten zodat onze inwoners zoveel mogelijk de ondersteuning ontvangen die ze nodig hebben. Regionale samenwerking is ook de opdracht van het Rijk in het kader van de doordecentralisatie Beschermd Wonen.

Zoals u in het Beleidsprogramma van Amsterdam kunt lezen gelden de daarin geformuleerde speerpunten en uitgangspunten ook voor Amstelland. Ook de algemene analyses over dak- en thuisloosheid en de problematiek zijn niet anders. Gekozen is om niet teveel te herhalen in dit Regioplan.

Totstandkoming en participatie

Het Beleidsprogramma is opgesteld in samenwerking met aanbieders Wmo, MOBW, Geestelijke gezondheidszorg (GGZ), Licht Verstandelijke Beperking zorg (LVB), de cliëntvertegenwoordiging, het Groot MO/GGZ⁶, woningcorporaties, zorgverzekeraars en gemeenten. Van juni 2020 tot en met maart 2021 heeft veelvuldig contact plaatsgevonden met interne en externe partners vanuit de gehele regio om input op te halen voor het Beleidsprogramma. In aanloop naar het Regioplan zijn sessies gehouden waar de betrokken zorg- en welzijnspartijen, woningbouwcorporaties

6 Het groot MO/GGZ is een onafhankelijk platform voor collectieve belangenbehartigers in de Maatschappelijke opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.

en gemeenten aan deel hebben genomen. Het Regioplan is ter advisering voorgelegd aan de Adviesraden Sociaal domein van de vijf Amstelland gemeenten.

Het uitwerken van de in dit Regioplan beschreven acties zal in overleg gebeuren met de in de regio actieve aanbieders voor MOBW en dak- en thuislozen, aanbieders van preventie, woningcorporaties, cliëntvertegenwoordigers en andere belanghebbenden.

Leeswijzer

Dit Regioplan bestaat uit twee onderdelen:

1. een Amstellandse invulling van het Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid: Een nieuwe start, Samen op weg naar perspectief. (hoofdstuk 3)
2. afspraken over de doordecentralisatie en samenwerking MOBW Amsterdam-Amstelland (hoofdstuk 4)

In de bijlagen vindt u een lijst met begrippen, feiten & cijfers over MOBW in Amsterdam-Amstelland.

De foto's in dit Regioplan zijn afkomstig uit een film gemaakt in opdracht van de Regenboog Groep, gefilmd en geregisseerd door Vincent Fitz-Jim en gespeeld door acteur Kees Hartveld.

2. Aanleiding en achtergrond

Landelijke besluitvorming doorcentralisatie

Minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), staatssecretaris Blokhuis (VWS) en de VNG zijn het in juli 2019 eens geworden over de aanpak van de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Zij hebben ingestemd met het advies van het expertiseteam dat de VNG voor dit vraagstuk in het leven had geroepen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de manier waarop de transitie in beschermd wonen de komende jaren tot stand moet komen.

Rijk en gemeenten hebben afgesproken in tien jaar tijd tot een gefaseerde invoering van het objectief verdeelmodel voor beschermd wonen te komen en ook de doordecentralisatie in die tijd voor elkaar te krijgen. Dit betekent dat gemeenten in die periode geleidelijk overstappen van de huidige historische verdeling over centrumgemeenten naar een volledig objectieve verdeling van de middelen voor Beschermd wonen over alle gemeenten. De planning is dat vanaf 2023 een deel van de middelen, alleen voor nieuwe cliënten, voor het eerst objectief verdeeld wordt (zie ook paragraaf 4.4. Financiën). De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor de bestaande cliënten. Het definitieve verdeelmodel moet worden vastgesteld door het nieuwe kabinet. De beslissing hierover is gepland in mei 2022.

Over de eventuele doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang naar alle gemeenten wordt op basis van een evaluatie over vier jaar (2026) een beslissing genomen.

Een aantal bewegingen komt tegelijkertijd bij elkaar in de decentralisatie van MOBW. Het gaat zowel om het decentraliseren van budget (van centrumgemeente naar de afzonderlijke gemeenten), als het overgaan van een historisch verdeelmodel naar een objectief verdeelmodel, in de context van de transformatie van het sociaal domein met meer nadruk op wonen in de wijk met zorg op maat (de beweging naar thuis in de wijk), de context van een overspannen woningmarkt en flinke wachtlijsten in de GGZ. Op verschillende bewegingen zal in dit plan worden ingegaan.

Regionale besluitvorming uitgangspunten Amsterdam-Amstelland

Begin 2020 zijn de bestuurders van de regio Amsterdam-Amstelland het eens geworden over het uitgangspunt van de doordecentralisatie voor wat betreft onze regio: "Lokaal wat kan, regionaal wat moet en subregionaal waar nodig". Deze richting doet het meeste recht aan de lokale verantwoordelijkheid, efficiëntere verdeling van de taken en de beste begeleiding voor de kwetsbare inwoners.

Dit uitgangspunt is leidend bij zowel Beschermd Wonen als bij Maatschappelijke Opvang. De afgelopen jaren is geconstateerd dat de grote scheidslijn tussen de doelgroepen vervaagt. Het gaat er vooral om wat een cliënt nodig heeft en wat de Wmo daarin kan bieden, in plaats van dat het feit dat iemand dakloos is leidend is in welke ondersteuning iemand ontvangt. Telkens gaat het om cliënten met een meervoudige ondersteuningsvraag en het verblijf kan zowel in een eigen woning als in een 24-uursvoorziening zijn. Bij de inkoop MOBW die start in 2022, is het onderscheid tussen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen dan ook verdwenen. Om deze reden zal in de regio ook de Maatschappelijke Opvang direct meegenomen worden in de doordecentralisatie.

Economisch dak- en thuislozen en Blokhuismiddelen

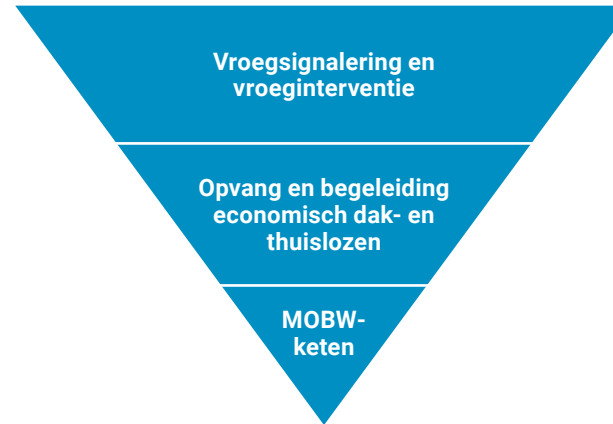
Actueel is de problematiek van inwoners die economisch dak- of thuisloos zijn. Voor het beleid hierover zijn we als individuele gemeenten nu al verantwoordelijk. We zien in onze regio een toenemend aantal van deze economisch dak- en thuislozen. Het gaat om dak- en thuislozen met voornamelijk een huisvestingsvraag met daarbij meestal een ondersteuningsvraag. Kenmerken van deze doelgroep zijn: dak- en/

7 Beperkt zelfredzaam maar nog voldoende zelfredzaam volgens het kader van Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen. Dat wil zeggen dat er geen ernstige psychische problematiek of verslaving is.

of thuisloos, veelal beperkt zelfredzaam⁷, geen verslavingsproblematiek, geen psychiatrische problematiek, geen of beperkt netwerk. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die door een levensgebeurtenis als een scheiding of verlies van een baan dakloos zijn geworden. Mensen die niet in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang, omdat er geen sprake is van onderliggende en ernstige problemen op het gebied van psychiatrie, verslaving of gedrag.

We noemen deze groep economisch (of zelfredzame) daklozen, omdat zij voor het grootste deel geen zware zorg nodig hebben. Echter, zonder hulp is het risico groot dat de situatie van de inwoner van kwaad tot erger wordt. We weten dat door een situatie van (dreigende) dak- of thuisloosheid en de stress en onzekerheid die dat met zich meebrengt, mensen in korte tijd het risico lopen veel meer problemen te ontwikkelen. Van het verlies van een baan, relatieproblemen tot problematisch middelengebruik, eenzaamheid en depressiviteit. Kortom: zonder dak boven het hoofd, is het wachten tot iemand wel intensieve zorg nodig heeft en uiteindelijk doorstroomt naar MOBW. In het Beleidsprogramma Dak- en Thuisloosheid wordt er op ingezet om te voorkomen dat mensen in de intensieve en dure opvang terecht komen.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De inzet van vroegsignalering en vroeginterventie is om dakloosheid te voorkomen. Als iemand toch dakloos wordt dan zetten we begeleiding en tijdelijke opvang in. Op die manier proberen we te voorkomen dat de situatie verergert en mensen toch aanspraak moeten maken op zwaardere zorg.

Het gebrek aan (betaalbare) huisvesting wordt gezien als de grootste oorzaak van het toenemend aantal (economisch) daklozen. De druk op de woningmarkt is in onze regio, net als in veel andere gemeenten in Nederland, hoog en zal naar verwachting voorlopig ook hoog blijven. Dit maakt dat mensen die met spoed een woning nodig hebben en niet in staat zijn om dit zelf te regelen zonder ondersteuning, steeds langer in een situatie van (dreigende) economische dakloosheid verkeren.

We hebben het afgelopen jaar samen met Amsterdam de noodklok geluid rond het toenemend aantal economisch daklozen in onze regio. Met resultaat: het Rijk heeft 45 miljoen euro voor de periode van 2020 tot 2022 beschikbaar gesteld aan de gemeente Amsterdam. Deze middelen worden de Blokhuismiddelen genoemd. Een deel van deze middelen, namelijk 4 miljoen euro, is bestemd voor het in samenwerking realiseren van tijdelijke woonplekken en passende begeleiding in de vijf Amstelland-gemeenten.

3. Invulling beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid

Dit hoofdstuk geeft op hoofdlijnen richting aan preventie, ondersteuning en in- en uitstroom MOBW. Ook is een beschrijving opgenomen van de verschillende pilots die lopen en oplossingen die gevonden zijn om economisch daklozen tijdelijk onder te brengen.

Het Regioplan geeft alleen op hoofdlijnen de regionale invulling van de nieuwe taken weer, omdat er nog veel onzekere factoren zijn. Zo is nog niet duidelijk hoe de budgetten verdeeld worden, wat beschikbaar is voor Amstelland als het gaat om middelen voor preventie en capaciteit en of de middelen vanuit het Rijk voor de aanpak van dak- en thuisloosheid voor economisch daklozen een structureel karakter gaan krijgen. In dit Regioplan benoemen we de uitgangspunten, wat we al doen en waar we naar toe willen.

We onderschrijven de uitgangspunten uit het Beleidsprogramma, namelijk⁸:

1. Wijkgericht en nabij
2. Focus op tijdelijkheid en housing first
3. Inzet op tijdelijke woonmogelijkheden
4. Speciale aandacht voor economisch daklozen, dakloze jongvolwassenen en gezinnen met kinderen
5. Zelfregie als uitgangspunt

6. Inzet van ervaringsdeskundigheid
7. Aanpak vanuit verschillende gemeentelijke afdelingen (Zorg & Welzijn, Voorzieningen, Werk & Inkomen, Wonen)
8. Samenwerking in de regio

De speerpunten die eerder zijn genoemd worden hieronder uitgewerkt en ingevuld.

3.1 Vroegsignalering en vroeginterventie

We willen ten eerste zo veel mogelijk voorkomen dat mensen dakloos raken. Daartoe willen we in Amstelland zorgen dat informatie en ondersteuning voor onze inwoners op het gebied van huisvesting, werk, inkomen, schuldhulpverlening en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) laagdrempelig en toegankelijk blijven. Daarbij worden signalen van dreigende dakloosheid, zoals oplopende schulden, oplopende huiselijke spanningen, zo snel mogelijk opgepakt. De lokale uitvoering en partners op het gebied van zorg, welzijn en veiligheid spelen hierbij een belangrijke rol. Daarnaast onderzoeken we de oprichting van een regionale inloopvoorziening voor dak- en thuislozen waar mensen met hun vragen terecht kunnen.

Bemoeizorg en individuele begeleiding

Bemoeizorg is een vorm van hulpverlening voor kwetsbare inwoners met complexe GGZ-problematiek. Het gaat om mensen die hulp nodig hebben, maar dit zelf niet kunnen, willen of durven regelen. Ze raken door een combinatie van psychiatrische, lichamelijke of verslavings- en sociale problemen steeds verder in moeilijkheden. De hulpverleners proberen contact te leggen met de inwoner en begeleiden deze naar de reguliere hulpverlening en zo nodig naar bijvoorbeeld schuldhulpverlening. Bij de meest kwetsbare inwoners wordt bemoeizorg ingezet. Bij de iets minder kwetsbare inwoners kan individuele begeleiding ingezet worden om de inwoner te begeleiden naar de reguliere hulpverlening. Gemeenten regelen bemoeizorg en individuele begeleiding lokaal.

Kostendelersnorm en briefadres

We streven in Amstelland naar zoveel mogelijk gelijke afspraken over (het voorkomen van) dakloosheid. Een voorbeeld hiervan is dat we willen regelen dat inwoners niet dakloos raken door toepassing van de kostendelersnorm vanuit de Participatiewet. Dit betekent dat we in voorkomende gevallen tijdelijk de kostendelersnorm niet zullen toepassen. Ook kijken we met elkaar naar de

⁸ Beleidsprogramma, pagina 10 en 11

toepassing van de per 1 januari 2022 gewijzigde Wet basisregistratie personen⁹, als het gaat om briefadressen voor dak- en thuislozen. We zorgen dat personen begeleiding krijgen zodat ze stappen kunnen zetten richting duurzame oplossingen voor hun situatie. Daarbij is het van groot belang dat dit snel geregeld is, om te voorkomen dat er meer stress en (ergere) schulden ontstaan. Zonder briefadres kunnen mensen geen aanspraak maken op een zorgverzekering en/of toeslagen van de belastingdienst.

Begeleiding door de Regenboog Groep

Op dit moment financieren we vanuit de Blokhuismiddelen de Regenboog Groep voor het begeleiden van economisch daklozen naar een duurzame woonplek. Afhankelijk van de vraag, situatie en de verblijfplek van de inwoner wordt passende begeleiding geboden. De Regenboog Groep bespreekt met de dak- of thuisloze inwoner o.a. de binding in de regio, het sociale netwerk en eventuele andere problematiek. Als er extra hulpverlening nodig is, zoals schuldhulpverlening of maatschappelijk werk, wordt dit ingezet vanuit de gemeente van herkomst. De begeleiding van de Regenboog Groep richt zich daarnaast op het

informer en motiveren van inwoners om zelf te zoeken naar een duurzame vervolg woonplek. Als het passend en mogelijk is wordt een tijdelijke woonplek van maximaal één jaar geboden (zie paragraaf 3.2). Ook als er sprake is van dreigende dakloosheid kan de Regenboog Groep worden ingezet voor ondersteuning bij het zoeken naar een andere plek. Halverwege 2022 evalueren we gezamenlijk de geleverde begeleiding en de behaalde resultaten. Afhankelijk van de uitkomst hiervan en benodigde en beschikbare financiën wordt besloten of we hiermee verder kunnen gaan.

Ervaringsdeskundigheid en vrijwillige inzet

In Amsterdam is het inzetten van ervaringsdeskundigen (via team ED) succesvol gebleken bij (dreigende) dakloosheid en GGZ problematiek. Amstelveen heeft in navolging hiervan besloten om team ED te subsidiëren en in te zetten. Ook in de andere regiogemeenten zal worden gekeken naar de inzet van ervaringsdeskundigheid als eventuele aanvulling op het reeds bestaande formele en informele aanbod vanuit de Wmo.

3.2 Vergroten aanbod woonoplossingen¹⁰

Benutten tijdelijke woon-/opvangmogelijkheden voor economisch dak- en thuislozen

De kranten staan er vol van, en ook in de regio Amstelland zijn woningen schaars: het duurt lang voordat er een sociale huurwoning wordt toebedeeld. Na een scheiding kan het moeilijk zijn de huur op te brengen. Net als in veel andere delen van Nederland, zijn ook in onze regio zijn de afgelopen jaren niet genoeg passende, betaalbare woningen gebouwd. Met als gevolg dat het aantal inwoners die dak- of thuisloos zijn toeneemt.

Blokhuismiddelen

Zoals eerder beschreven heeft de gemeente Amsterdam een incidenteel bedrag van € 4 mln voor Amstelland ontvangen vanuit het Rijk. Deze middelen zijn bestemd om gezamenlijk tijdelijke woonplekken/ passantenplekken¹¹ te realiseren in de regio Amstelland voor economisch daklozen. Tot nu toe zijn de volgende tijdelijke plekken gecreëerd in de vorm van een aantal pilots:

⁹ Vanaf 1 januari 2022 is een gemeente wettelijk verplicht om iemand in te schrijven op een briefadres. Als er geen briefadresgever beschikbaar is, moet de gemeente zelf als briefadresgever optreden.

¹⁰ In dit Regioplan wordt niet ingegaan op wat elke individuele gemeente doet aan het vergroten van woonoplossingen voor bijvoorbeeld jongeren of spoedzoekers. Alleen de regionale ontwikkeling rond het woonruimte-verdeelsysteem en de regionale pilots rondom economisch dak- en thuislozen zijn hier benoemd.

¹¹ Passantenplekken zijn tijdelijke opvangplekken voor de specifieke doelgroep van beperkt zelfredzame inwoners. Tijdelijke passantenplekken vallen buiten de reguliere woonruimteverdeling en worden niet via Woningnet en urgentieregelingen toegewezen. Het toewijzen van passantenplekken gaat dus niet ten koste van het huidige aanbod van reguliere woonruimte

Onder de pannen, Regenboog Groep

Bij het project Onder de pannen worden economisch daklozen tijdelijk ondergebracht bij mensen die een kamer beschikbaar hebben en bereid zijn een stad- of dorpsgenoot te helpen. Degene die wordt ondergebracht, betaalt hiervoor huur en een onkostenvergoeding. Degene die de kamer beschikbaar stelt gaat er altijd op vooruit. In Amstelveen zijn nu 5 matches gemaakt. Ook in de andere Amstelland gemeenten zal Onder de pannen worden ingezet.

Parents House (via Regenboog Groep)

Tijdelijke woonruimte specifiek voor vaders/ moeders die op deze manier hun zorgtaken kunnen blijven vervullen en contact met kinderen kunnen behouden.

Passantenpension Graaf Janlaan, RIBW-K/AM en Villex

Tijdelijke woonplekken in een pand van RIBW-K/AM in Amstelveen. Deze locatie biedt plek aan 14 economisch daklozen uit de Amstelland gemeenten. De locatie leent zich voor een groep die wat meer ondersteuning nodig heeft. Bewoners betalen huur aan de beheerder en vanuit RIBW is er een kwartiermaker en begeleiding aanwezig.

Hotelaanpak

Vanaf januari 2021 vangen we economisch daklozen tijdelijk op in hotels. Met twee hotels in Amstelveen zijn prijsafspraken gemaakt en rond de 40 inwoners uit de Amstelland gemeenten zijn hier geplaatst (waarvan een deel is uit- of doorgestroomd).

Tijdens het verblijf in één van deze tijdelijke plekken (maximaal 1 jaar), is begeleiding door de Regenboog groep een voorwaarde. Er wordt actief gekeken naar mogelijkheden binnen het eigen netwerk, maar ook naar woonplekken buiten onze regio, omdat de kansen daar groter zijn. Dit is ook gebleken uit ervaringen van de Regenboog Groep die in Amsterdam al een aantal jaren economisch daklozen begeleidt. Naast deze voorwaarden wordt een eigen bijdrage van inwoners gevraagd die vergelijkbaar is met het betalen van huur.

De afgelopen periode zijn verschillende pilots gestart en zijn zo'n 60 inwoners van Amstelland tijdelijk ondergebracht. Ongeveer 100 mensen zijn begeleid door de Regenboog Groep.¹²

Belangrijk om op te merken is dat niet alle inwoners na het jaar tijdelijke opvang en begeleiding de gewenste duurzame plek zullen hebben gevonden. De krapte op de woningmarkt lossen we met deze aanpak niet op. Wel bieden we met deze aanpak een jaar waarin inwoners vanuit een eigen plek hun zaken zo goed mogelijk op orde kunnen brengen. In dit jaar worden de inwoners ondersteund om binnen de mogelijkheden die er zijn op de woningmarkt of binnen hun netwerk een andere (vaste) verblijfplaats te vinden.

Tot nu toe zijn alle tijdelijke plekken gerealiseerd in Amstelveen. We hopen het komende jaar met de tijdelijke middelen ook plekken te kunnen creëren in de andere Amstellandgemeenten, zodat inwoners zoveel mogelijk in hun gemeente van herkomst kunnen worden opgevangen; dichtbij hun netwerk. Daarnaast willen we het komende jaar focussen op het realiseren van tijdelijke woonplekken voor zelfredzame dakloze gezinnen. Zeker als er schoolgaande kinderen betrokken zijn, vangen we de gezinnen het liefst zo dicht mogelijk bij hun eigen omgeving op.

12 Cijfers uit december 2021.

De regionale samenwerking voor economisch daklozen vraagt naast inzet van alle gemeenten voor het creëren van tijdelijke woonplekken ook inzet van een andere aard. Zo moet het mogelijk gemaakt worden om gemeentelijke voorzieningen zoals een uitkering of ondersteuning te verkrijgen vanuit de gemeente van herkomst. Zodat inwoner de ondersteuning die hij/zij krijgt kan blijven ontvangen en de gemeente waar de inwoner tijdelijk wordt ondergebracht niet wordt belast met de kosten. We zetten ons de komende tijd in om hier afspraken over vast te leggen en dit mogelijk te maken. Ook leggen we in 2022 beleid(sregels) vast over de opvang van economisch dak- en thuislozen.

Amsterdam en andere gemeenten zijn in gesprek met het Rijk om ook structurele middelen voor economisch dak- en thuislozen te realiseren. Mede afhankelijk van de resultaten hiervan kunnen we voortborduren op deze aanpak. Met als doel om inwoners zonder dak of thuis zo snel mogelijk weer een eigen (tijdelijke) woonplek te bieden. Want herstel begint met een eigen woning en hoe langer dakloos, hoe verder het bergafwaarts gaat. De VNG heeft bij de rijksbegrotingsbehandeling voor 2022 via een zogenaamde Position Paper aandacht gevraagd voor de voortzetting van de Brede Aanpak Dakloosheid. De VNG heeft voorgesteld daarvoor incidenteel 150 miljoen extra beschikbaar te stellen.

Nieuw woonruimte verdeelsysteem (vanaf begin 2023)

De inschrijfduur voor een sociale huurwoning in één van de Amstelland gemeenten is gemiddeld 16 jaar. Door de verdeelsystematiek te herzien moeten sociale huurwoningen in de regio's Amstelland-Meerlanden, Amsterdam en Zaanstreek-Waterland vanaf 2023 meer terechtkomen bij de groepen die ze het hardst nodig hebben. Het nieuwe systeem werkt met punten. Iedereen die ingeschreven staat in WoningNet of Woonmatch bouwt punten op met inschrijftijd, zoekduur en speciale omstandigheden; de zogenaamde situatiepunten. Deze worden toegekend aan bepaalde groepen die in een problematische situatie verkeren, namelijk bij een relatiebreuk met kinderen, inwonend met kinderen en bepaalde categorieën van problematisch thuiswonende jongeren. Dit zijn groepen met een verhoogde kans om dakloos te worden. Door situatiepunten toe te kennen worden de kansen van deze groepen op een sociale huurwoning vergroot. De gemeenteraden van vijftien gemeenten die betrokken zijn bij de nieuwe woonruimteverdeling zijn in het voorjaar van 2021 akkoord gegaan en hebben hun huisvestingsverordening aangepast. Het nieuwe woonruimtesysteem gaat naar verwachting begin 2023 van start. De effecten van de herziening woonruimteverdeling worden zichtbaar als woningzoekenden voldoende extra punten hebben opgebouwd.

3.3 Ondersteuning op maat¹³

In het Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid zijn veel acties geformuleerd over ondersteuning op maat die veelal ook betrekking hebben op Amstelland.

Kans op herstel

Bij toegang tot de MOBW-keten kijken we voor de inwoners van Amsterdam-Amstelland naar de gemeente waar kans op herstel het grootst is. We gaan meer mensen met een beter perspectief op maatschappelijk herstel en binding elders naar de gemeente leiden waar zij meer kans hebben op herstel. Dit doen we met behulp van een bindingsfunctionaris. Mensen die zich melden voor opvang hebben namelijk in sommige gevallen meer kans een bestaan op te bouwen in andere regio's dan Amsterdam-Amstelland. Na melding wordt gekeken naar onder andere het woonverleden, sociaal netwerk en hulpverleningskader in de regio om te beoordelen of deze persoon hier of elders het meeste kans maakt op een succesvol traject en doorstroming naar huisvesting. Eventueel wordt na een korte periode in de nachtopvang, de persoon overdragen aan de regio waar de persoon in kwestie beter geholpen kan worden. Deze overdracht zal vanuit de gemeente begeleid worden.

13 Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid, p. 21 e.v.

Woonplaatsbeginsel

Op dit moment kan iemand zich voor beschermd wonen tot elke gemeente in Nederland wenden. De behoefte aan beschermd wonen mag namelijk geen belemmering vormen voor mensen om zich elders te vestigen. Beschermd wonen wordt wel bij voorkeur verstrekt door de gemeente waar een opvangtraject de meeste kans van slagen heeft voor de betrokkene.

In de praktijk is gebleken dat mensen vaak een aanvraag indienen bij gemeenten waar instellingen voor beschermd wonen gevestigd zijn. De voorzieningen voor beschermd wonen zijn van oudsher ongelijk verspreid over gemeenten. De huidige organisatie van beschermd wonen houdt dit in stand. Dit sluit niet aan bij de toekomstvisie van het Rijk en de gemeenten voor beschermd wonen. Daarin staat de wens voor een transformatie naar meer preventie en meer gevarieerde lokale voorzieningen voor de eigen inwoners. De vrees is echter dat de landelijke toegankelijkheid er dan nog steeds toe leidt dat gemeenten met relatief veel instellingen, onevenredig worden 'belast' met cliënten die afkomstig zijn uit andere gemeenten. Dit terwijl gemeenten door het objectief verdeelmodel alleen middelen ontvangen voor de eigen inwoners. Om die reden wordt voorgesteld het woonplaatsbeginsel in te voeren. Daarmee wordt de herkomstgemeente van de cliënt verantwoordelijk voor de verstrekking van beschermd wonen.

Andersom zullen ook mensen uit andere regio's in onze regio het meest kans hebben op maatschappelijk herstel. Het woonplaatsbeginsel dat op 1 januari 2023 in zal gaan voor MOBW, sluit ook aan bij die gedachte.

Resourcegroepen-methodiek

Voor inwoners van Amsterdam-Amstelland loopt een pilot met de "resourcegroepen methodiek" voor mensen met een MO-beschikking. De resourcegroepenmethodiek is erop gericht de autonomie van mensen te versterken en hen in staat te stellen zelf weer regie te voeren over de uitdagingen in hun leven. In een vroeg stadium wordt het eigen netwerk betrokken. Dit leidt in de praktijk tot meer maatwerk en zelfregie.

Wachtlijstbegeleiding

Wanneer cliënten in aanmerking komen voor een MOBW-traject wordt direct begeleiding ingezet, als dat nog niet het geval was. Ook nu hebben we afspraken met Amsterdam dat dit zoveel als mogelijk gebeurt door de "zorggemeente" (de gemeente waarin kans op herstel het grootste is).¹⁴

Schuldhulpverlening aan dak- thuislozen

Alle Amstellandgemeenten hebben een aanpak voor schuldhulpverlening en kennen relatief weinig weigeringsgronden als het gaat om schuldhulp-

verlening. Ook doen alle gemeenten aan vroeg-signalering. Dit is vanaf 1 januari 2021 een nieuwe taak die is toegevoegd aan de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening. Deze vroegsignalering is gericht op in een vroeg stadium onder meer huurschulden bij woningbouwcorporaties signaleren en zo huisuitzettingen vanwege huurachterstand te voorkomen. We onderzoeken in 2022 of extra kennis nodig is over schuldhulpverlening aan dak- en thuislozen in de Amstelland gemeenten.

Inzetten op snellere doorstroom en gefaseerde afbouw

In 2022 worden voor MOBW realisatieafspraken over doorstroom en afbouw vastgelegd. Deze realisatieafpraak en uitstroompercentages zijn onderdeel van de contracten met aanbieders en hier zal vanuit contractmanagement op worden gestuurd. De Amstelland gemeenten krijgen ook een rol in het contractmanagement. Dit is van belang opdat de aanbieders goed zijn aangesloten op en samenwerken met het lokale veld in de gemeente waar zij actief zijn. Daarnaast worden beschikkingen in principe voor maximaal een jaar afgegeven, met daarbij de mogelijkheid om uitzonderingen te maken. Het uitgangspunt bij afgifte is in principe kortdurend en niet onbeperkt te verlengen, waarbij er altijd gekeken zal worden naar dat wat past bij de ondersteuningsbehoefte van de cliënt.¹⁵

¹⁴ Bekostiging vindt plaats vanuit het MOBW budget.

¹⁵ Passage uit Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid, pagina 25.

De gemeenten in Amstelland hebben in hun urgentieregelingen afspraken opgenomen waardoor inwoners die uitstromen uit een MOBW-instelling een urgentieverklaring kunnen aanvragen. Op dit moment zijn er geen signalen dat inwoners van Amstelland niet kunnen uitstromen in de gemeente van herkomst. Eén van de redenen hiervan is waarschijnlijk dat tot 2 jaar geleden de gemeente van herkomst niet goed werd geregistreerd, waardoor veel inwoners van Amstelland zijn uitgestroomd in Amsterdam. Samen met Amsterdam en de aanbieders gaan we monitoren of de voor uitstroom gereserveerde aantallen woningen voldoende zijn en deze aanpassen indien nodig en mogelijk. Het is immers onwenselijk als de keten stagneert door onvoldoende uitstroom mogelijkheden. Aan mensen die intramuraal verblijven vragen we om te zoeken naar alternatieve woonoplossingen bij uitstroom.

Housing first

Sinds 1 januari 2021 vallen de meeste mensen die blijvend 24-uurs zorg nodig hebben niet langer onder de Wmo, maar onder de Wet langdurige zorg (Wlz). De uitvoering van de Wlz ligt niet bij de gemeenten maar bij de Zorgkantoren. Voor mensen die wel onder de Wmo vallen, wordt het tijdelijke karakter en dus de gerichtheid op maatschappelijk herstel leidend in de ondersteuning bij MOBW. Uit onder-

zoek blijkt herstel in de eigen woonomgeving tot 70% beter en sneller te verlopen. We willen onderzoeken of een ruimer aanbod van omslagwoningen¹⁶ voor directe instroom van de MOBW-doelgroepen in Amstelland nodig is. Vervolgens moet gekeken worden naar de haalbaarheid. Het is echter op dit moment niet duidelijk hoeveel woningen hiervoor nodig zijn op korte, middellange en lange termijn. We laten op dit moment een woonzorganalyse uitvoeren. Deze analyse en monitoring gaan meer duidelijkheid geven over de opgave waar we voor staan.

Tien werkafspraken ‘Thuis in de wijk’

Bij de uitstroom uit de MOBW keten en de instroom naar een eigen woning is het van belang voor de inwoner zelf en voor de omgeving dat goede afspraken gemaakt worden over zorg en ondersteuning, hulp bij financiën, passend wonen, voorkomen en omgaan met overlast en ‘omklappen’ van het contract. In gemeenten om ons heen wordt al enige tijd met succes gewerkt volgens de “Tien werkafspraken ‘Thuis in de wijk’”.¹⁷ Uit ervaring blijkt dat deze werkafspraken een verbindende rol spelen tussen corporaties, cliënten, zorgaanbieders en de omgeving. Deze tien werkafspraken willen we in 2022 ook in Amstelland gaan maken met gemeenten, zorgaanbieders en woningbouwcorporaties.

3.4 Duurzaam maatschappelijk herstel

Inzetten op brede ondersteuning richting maatschappelijk herstel

In de Amstelland gemeenten wordt al op diverse manieren richting gegeven aan brede ondersteuning voor maatschappelijk herstel. Vanuit welzijn, vanuit cliëntondersteuning, door het inzetten van laagdrempelige (o)ggz interventies. Hier blijven we op inzetten. Ook in de samenwerking met de zorgverzekeraars en de verschillende zorg- en welzijnspartijen en de gemeenten zijn mentale gezondheid en maatschappelijk herstel belangrijke thema's.

Respijtvorzieningen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid

Respijtvorzieningen zijn voorzieningen waar cliënten tijdelijk aanwezig kunnen zijn, wanneer het in de eigen woning even niet meer gaat.¹⁸ Het doel is om de druk voor de cliënt te verlichten en rust te creëren, zodat terugkeer naar de eigen woning mogelijk is. We zorgen dat dit ook voor de inwoners van Amstelland gemeenten beschikbaar is. We onderzoeken of op termijn een voorziening hiervoor in Amstelland nodig is.

16 Omklapwoningen zijn woningen waar iemand eerst beschermd woont en waarbij het contract op naam van de zorginstelling staat en waarbij later het contract “omklapt” en iemand zelf kan huren.

17 <https://www.huisvestingkwetsbaregroepen.nl/hoe-werkt-het/de-10-werkafspraken/>

18 Respijtvorzieningen worden vaak geassocieerd met situaties waarbij het gaat om ontlasting van de mantelzorger. In dit plan wordt ook bedoeld op situaties waarin het voor de inwoner zelf even niet meer lukt thuis.

4. Inrichting doordecentralisatie MOBW

4.1 Landelijke en regionale uitgangspunten

De VNG en VWS hebben afgesproken dat op 1 januari 2022 regionale samenwerkingsafspraken gereed moeten zijn over de doordecentralisatie Beschermd wonen. Dit betekent dat in Amsterdam-Amstelland afspraken moeten worden gemaakt over het zorglandschap, de toegang, financiën, inkoop en (juridische) samenwerking.

Zoals in de inleiding al opgenomen, decentraliseren we stapsgewijs, zodat we in Amstelland expertise kunnen opbouwen, betere samenwerking kunnen organiseren met het lokale veld, en steeds duidelijker wordt om hoeveel inwoners het gaat. Daarbij zijn ook de beslissingen van het Rijk op dit moment nog niet volledig duidelijk.

In de onderstaande paragrafen worden de keuzes op verschillende onderdelen toegelicht.

4.2 Zorglandschap

MOBW valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Onder MOBW wordt verstaan ondersteuning en/of verblijf voor mensen met een veelal stapeling van psychosociale en/of

psychiatrische en/of Licht Verstandelijke Beperking (LVB) en andere complexe ondersteuningsvragen, al dan niet met een achtergrond van dak- en thuisloosheid. Zij zijn (nog) niet in staat zelfstandig en zonder begeleiding te wonen. Het gaat hierbij om volwassenen, (jonge) gezinnen en jongvolwassenen die in het bezit zijn van de Nederlandse nationaliteit of als vreemdeling rechtmatig verblijf houden.

Voor wat betreft de MO zijn er verschillende voorzieningen. Deze voorzieningen zijn allemaal gelegen in Amsterdam. Het gaat hier om bijvoorbeeld de inloophuizen voor dak- en thuislozen en de nachtopvang. Beschermd wonen kent verschillende vormen. Dit kan in een 24-uurs voorziening maar ook bijvoorbeeld in een satellietwoning¹⁹ bij een instelling of in een eigen woning.

Voor de regio Amsterdam-Amstelland is besloten om in 2022 voor de MO en BW twee nieuwe producten in te kopen namelijk Beschermd verblijf en Begeleid thuis. Bij beschermd verblijf verblijven mensen in een intramurale setting en bij begeleid thuis krijgen mensen thuis zorg en ondersteuning. Met de inkoop van deze twee anders ingedeelde producten vervalt ook het onderscheid tussen

de MO en BW. Beide producten kunnen in verschillende intensiteiten geleverd worden.

Gevolgen uitname Wet langdurige zorg²⁰ voor aanbod

Tot 1 januari 2021 waren mensen voor beschermd wonen altijd aangewezen op Wmo-beschermd wonen. Vanaf 1 januari 2021 heeft er een wetswijziging plaats gevonden in de Wet langdurige Zorg (Wlz), waardoor mensen die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg nodig hebben, voor beschermd wonen vanuit de Wlz in aanmerking kunnen komen. Dit betekent dat in het afgelopen jaar door beschermd wonen instellingen samen met bestaande cliënten is bekeken of zij in aanmerking komen voor beschermd wonen vanuit de Wlz. In de regio Amsterdam-Amstelland is met ongeveer 35 % van de middelen en circa 40 % van de cliënten sprake van een vrij grote verschuiving van beschermd wonen Wmo naar beschermd wonen Wlz. Dit wordt de uitname Wlz genoemd. Cliënten blijven wel op dezelfde beschermde woonplek wonen, alleen wordt deze gefinancierd vanuit een andere wet. Het gevolg hiervan is dat veel plekken niet meer beschikbaar zijn voor Wmo-beschermd wonen.

¹⁹ Een satellietwoning is een aparte woning, meestal op korte afstand van een instelling, waar een paar mensen wonen die iets meer zelfstandigheid aankunnen maar (nog) niet de stap naar begeleid zelfstandig wonen kunnen maken.

²⁰ De Wet langdurige zorg (Wlz) regelt zware, intensieve zorg voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening die 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) beoordeelt of iemand in aanmerking komt voor zorg vanuit de Wlz.

Doordat inwoners die langdurige ondersteuning nodig hebben vanaf 2021 onder de Wlz vallen, is de ondersteuning vanuit Wmo-beschermd wonen ingericht op:

- een tijdelijk karakter;
- maatschappelijk herstel van de cliënt; en
- het uitstromen van cliënten naar een zelfstandige woning.

Verwachte vraag naar MOBW

De verwachte vraag naar MOBW wordt bepaald door verschillende elementen:

- de historische vraag naar MOBW
- de herkomstgemeente van mensen met een MOBW-indicatie
- correctie uitname Wlz
- de duur dat mensen gebruik maken van MOBW

Maar ook meer algemene factoren spelen een rol, namelijk:

- bevolkingsgroei
- ambulantisering van de GGZ
- inzet op preventie
- woningnood

Verschillende van deze elementen kunnen op dit moment niet juist worden ingeschat. Zo registreert Amsterdam pas sinds 2020 de gemeente van herkomst en is de impact van de Wlz uitname nog niet geheel duidelijk. Dit zijn onderdelen die we de komende jaren goed gaan monitoren.

Op dit moment zien de aantallen er als volgt uit:

Gemeente van herkomst	Indicatie BW		Indicatie MO		Totaal	
	In zorg	Wachtnlijst	In zorg	Wachtnlijst	In zorg	Wachtnlijst
Amsterdam	1325	556	1185	657	2510	1213
Aalsmeer	5	2	0	0	5	2
Amstelveen	42	17	10	7	52	24
Diemen	7	2	2	2	9	4
Ouder-Amstel	1	0	1	1	2	1
Uithoorn	7	8	6	2	13	10
Anders	180	64	119	57	299	121
Onbekend	356	99	1580	344	1936	443
Totaal	1923	748	2903	1070	4826	1818

Belangrijke kanttekening bij deze aantallen is dat hier de afname door de overgang naar de Wlz nog *niet* in is verwerkt. Deze aantallen zijn op dit moment (december 2021) nog niet beschikbaar.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt is van veel mensen die op dit moment in zorg zitten de gemeente van herkomst onbekend. Wat ook zichtbaar is, is dat er meer vraag dan aanbod is, waardoor er wachtlijsten ontstaan. Dit heeft te maken met de budgettaire kaders die er zijn.

4.3 Toegang

Op dit moment wordt de toegang voor MOBW verzorgd door de Centrale Toegang (CT), gevestigd in Amsterdam en uitgevoerd door de GGD Amsterdam. Inwoners uit Amsterdam-Amstelland kunnen zich digitaal of fysiek melden in Amsterdam. Wanneer een cliënt een indicatie heeft voor MOBW wonen wordt een trajecthouder vanuit de CT toegewezen. Dat is iemand die de cliënt ondersteunt in zijn traject zolang deze nog geen woning heeft.

Er is nog veel onduidelijk over het aantal inwoners uit Amstelland dat zich zal melden. Dit is relevante informatie om te beoordelen of de toegang doelmatig georganiseerd kan worden in elke individuele gemeente. Gegeven de omvang van de totale vraag naar MOBW is de verwachting dat het organiseren in Amstelland-verbandniveau zeker mogelijk is en dat de aantallen voor iedere gemeente afzonderlijk (wellicht met uitzondering van Amstelveen) te laag zullen zijn.

Toegang vanaf 2022

Voor de toegang tot de tijdelijke plekken voor economisch dak- en thuislozen hebben we de afgelopen maanden de veldtafel Amstelland opgericht. De veldtafel bestaat op dit moment uit medewerkers van de Regenboog Groep, RIBW K/AM en vertegenwoordiging vanuit de Amstelland gemeenten (zowel beleidsmedewerkers als uitvoerend medewerkers). De deelnemers van de

veldtafel bespreken casuïstiek, bepalen samen waar de betreffende inwoner het best geplaatst kan worden en vanuit ervaringen van de veldtafel wordt op dit moment beleid ontwikkeld. Deze casuïstiek vormt daarmee een belangrijke bijdrage in de ontwikkeling van noodzakelijk beleid op het gebied van economisch dak- en thuislozen voor de Amstelland gemeenten. In 2022 voegen we de Centrale Toegang vanuit Amsterdam toe aan de veldtafel. Zo hebben we één loket voor heel Amstelland waar goed naar de situatie van de inwoner kan worden gekeken en de best passende plek/traject om dakloosheid te voorkomen, bepaald wordt. De Centrale Toegang blijft formeel indicaties stellen voor MOBW, maar door het toevoegen van een medewerker van de Centrale toegang creëren we één loket voor Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid en bouwen we kennis en expertise op in Amstelland. De weg naar dit loket en andere voorzieningen voor dak- en thuisloosheid nemen wij op in een routekaart die we in 2022 gaan ontwikkelen.

Het komende jaar gebruiken we als een periode van leren, samenwerken en verzamelen van informatie voor de evaluatie die halverwege 2023 zal worden uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie is beter in te schatten of de regionale toegang het juiste schaalniveau is voor indicatiestelling van begeleid thuis of dat beschikkingen door de individuele gemeenten kunnen worden afgegeven.

4.4 Financiën

Op dit moment krijgt gemeente Amsterdam als centrumgemeente rijksbudget voor MO en BW. Vanaf 1 januari 2023 is elke gemeente verantwoordelijk voor de inwoners die vanaf die datum instromen in BW en krijgen de gemeenten ook budget voor de "nieuwe cliënten". Dit budget is bepaald op basis van het zogenaamde "objectief verdeelmodel". Het nieuwe objectieve verdeelmodel wordt parallel met de herijking van het gemeentefonds vanaf 1 januari 2023 geleidelijk ingevoerd. De fasering van de doordecentralisaties is uitgespreid over 10 jaar, dus tot en met 2032. Het heeft alleen betrekking op de nieuwe cliënten, de centrumgemeenten krijgen de middelen voor de bestaande cliënten. Uitgangspunt bij de verdeling zijn objectieve maatstaven (hoge zorgkosten, aantal EPA-patiënten, oppervlakte land, regionale centrumfunctie en vast bedrag).

In de onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen die via de septembercirculaire van 2021 zijn gecommuniceerd. Belangrijk om te vermelden is dat deze cijfers nog niet definitief zijn. Het nieuwe kabinet moet nog een besluit nemen over de definitieve bedragen en het verdeelmodel. Verwachting is dat dit in de meicirculaire 2022 bekend wordt gemaakt. In bijlage 2 is een overzicht van de beoogde bedragen per gemeente opgenomen.

	Historisch	Objectief	Amsterdam	Regiogemeenten
2021	€ 105.007.595	€ -00	€ 105.007.595,00	€ -
2022	€ 101.096.451	€ -00	€ 101.096.451,00	€ -
2023	€ 91.111.770	€ 10.946.010	€ 100.821.812,00	€ 1.235.969,00
2024	€ 68.049.741	€ 34.960.368	€ 99.062.559,00	€ 3.947.550,00
2025	€ 48.880.646	€ 55.089.498	€ 97.749.713,00	€ 6.220.431,00
2026	€ 32.943.943	€ 71.988.987	€ 96.804.294,00	€ 8.128.636,00
2027	€ 19.673.871	€ 86.176.396	€ 96.119.659,00	€ 9.730.608,00
2028	€ 8.643.943	€ 98.123.661	€ 95.687.971,00	€ 11.079.633,00
2029	€ 0	€ 107.684.942	€ 95.525.696,00	€ 12.159.246,00
2030	€ 0	€ 108.602.279	€ 96.339.452,00	€ 12.262.827,00
2031	€ 0	€ 109.519.616	€ 97.153.208,00	€ 12.366.408,00
2032	€ 0	€ 110.436.953	€ 97.966.964,00	€ 12.469.989,00

Tabel 7. Verdeelmodel o.b.v. een fasering van tien jaar voor de regio Amsterdam-Amstelland

Een aantal bewegingen komt tegelijkertijd bij elkaar in de decentralisatie van MOBW. Het gaat zowel om het decentraliseren van budget (van centrum gemeente naar alle gemeenten), als het overgegaan van een historisch verdeelmodel naar een objectief verdeelmodel, in de context van de transformatie (de beweging naar thuis in de wijk), de context van een overspannen woningmarkt en flinke wachtlijsten in de GGZ.

Op basis van het bovenstaande zijn de volgende risico's te benoemen:

- Budget is mogelijk niet toereikend om kosten te dekken voor een individuele gemeente (vanaf het begin). Objectief verdeelmodel past niet bij de uitvoering in de praktijk
- Reguliere fluctuaties in gebruik. Er komt een gemiddeld aantal cliënten per jaar naar MOBW, in de praktijk zit er fluctuatie in deze instroom. Het ene jaar hoger, het andere jaar lager
- Wijziging in gebruik
- Er komen meer/minder cliënten dan verwacht
- Cliënten verblijven langer/korter dan verwacht
- Productmix valt anders uit dan verwacht
- Tarieven zijn hoger/lager dan verwacht
- Mismatch in tijd tussen beschikbaar budget en uitgaven
- Snellere instroom van nieuwe cliënten dan opbouw beschikbaar budget objectief verdeelmodel
- Cliënten zijn anders verdeeld over gemeenten in de regio dan gedacht

De bedragen per regio en per gemeente zijn zoals gezegd nog niet definitief. Hierdoor is het effect van de herverdeling nog niet compleet te voorspellen. Daarnaast is de impact van de uitname Wlz ook een onzekerheid de komende jaren.

Omdat er nog te veel onbekend is willen we de komende jaren met elkaar blijven samenwerken zoals we in de afgelopen jaren hebben gedaan. Dat wil zeggen dat de Amstelland gemeenten het budget tot en met 2025 'teruggeven' aan Amsterdam. Daarnaast worden nadere afspraken gemaakt over verrekening, kosten voor preventie/substitutie, uitvoeringskosten en een transformatiebudget voor de groeiende rol in de toegang.

De gemeente Amsterdam zorgt op basis van het gehele budget nog steeds voor inkoop van MOBW-plekken voor de regio Amsterdam-Amstelland. Omdat er niet meer MOBW-plekken worden ingekocht dan waarvoor budget is, is er geen financieel risico voor de Amstelland gemeenten op overschrijding van budgetten. Wel kunnen wachtlijsten ontstaan als het aantal plekken onvoldoende is.

2022	Budget voor MOBW zit bij de centrum-gemeente Amsterdam
	Inzet transformatiemiddelen om indien gewenst lokale instrumenten ter voorkoming instroom in MOBW te bekostigen.
	Opbouwen van capaciteit op toegang, inkoop, beleid
2023-2024-2025	Budget voor BW gedecentraliseerd vanwege landelijk beleid. Gedecentraliseerd budget BW 'teruggeven' aan Amsterdam, was al besloten voor Beschermd Verblijf
	Bekostiging van toegang, inkoop, beleid.
	Inzetten transformatiemiddelen.
2026 en verder	In 2023 evalueren op basis van de dan beschikbare informatie wat het gewenste scenario voor financiën vanaf 2026 is.

4.5 Inkoop

De huidige inkoop en contractmanagement zijn belegd bij de gemeente Amsterdam. De huidige contracten MOBW lopen tot 1 juni 2022. Op dit moment is de gemeente Amsterdam, in samenwerking met de Amstelland-gemeenten, gestart met een nieuwe aanbesteding in 2022. Er wordt ingezet op langdurige contracten. Het is nog niet exact bekend op welke tussentijdse momenten contracten kunnen worden verlengd of beëindigd.

Vanuit de Amstelland gemeenten is aan de voorkant meegedacht over de inkoop.

Gezien de huidige situatie waarbij in 2022 ingekocht wordt door Amsterdam, is het passend om op korte termijn geen wijzigingen in de inkoop uit te voeren. Wel zal bij de huidige inkoop de mogelijkheid voor Amstelland om zelf begeleid thuis in te kopen of een contract over te nemen na het aflopen van de eerste contractperiode worden meegenomen.

Tijdens de evaluatie in 2023 wordt bekeken welk scenario ten aanzien van inkoop het beste past bij de regio.

4.6 (Juridische) samenwerking Met Amsterdam

In de huidige situatie zijn de juridische afspraken tussen de gemeenten in Amsterdam-Amstelland gemaakt in de vorm van een mandaat- en dienstverleningsovereenkomst.

Op korte termijn (2022) continueren we de bestaande afspraken. Voor 2023 zal de Dienstverleningsovereenkomst worden aangepast aan de gemaakte afspraken. In de evaluatie van medio 2023 zal tevens bekeken worden wat de gewenste juridische vorm van samenwerking is op de langere termijn.

MOBW zal door de verdergaande extramuralisering zich meer richten op de dorpen, wijken en buurten in Amstelland. Het delen van kennis, expertise en ervaringen in Amsterdam en Amstelland is daarom van groot belang.

Ook de toevoeging van de Centrale Toegang aan de veldtafel en het deelnemen van de Amstelland gemeenten aan het contractmanagement is een wijziging, waardoor de samenwerking de komende jaren zal intensiveren. Daarnaast zetten we met elkaar beter in op monitoring en het verhelderen van afspraken in de keten, zodat de opgave voor Amstelland duidelijk wordt.

Binnen Amstelland

Binnen Amstelland zijn we intensief gaan samenwerken voor wat betreft de voorbereiding van de doordecentralisatie en de opvang en begeleiding van economisch dak- en thuislozen vanuit de Blokhuismiddelen. We blijven samenwerken op deze onderwerpen. In hoofdstuk 3 zijn een aantal onderwerpen benoemd die we samen willen oppakken, zoals het invoeren van de Tien werkafspraken. Vanuit onze zorg- en welzijnspartners en de woningbouwcorporatie wordt deze samenwerking positief ervaren omdat eenduidige afspraken voor het veld ook zeer gewenst zijn.

Omdat de Blokhuismiddelen incidenteel zijn en het daarmee onduidelijk is of en hoeveel middelen

de verschillende gemeenten beschikbaar zullen stellen voor continuering van de wijze waarop we op dit moment werken, is het te vroeg om de samenwerking te formaliseren. Vooruitlopend op de formalisering van de samenwerking maken we als Amstelland gemeenten de volgende afspraken:

- De Amstelland gemeenten zijn en blijven solidair als het gaat om het realiseren van opvangplekken voor economisch daklozen en eventueel toekomstige lokale MOBW locaties in de gehele Amstelland regio.
- Iedere Amstelland gemeente neemt daarin zijn verantwoordelijkheid en spant zich maximaal in om op zijn grondgebied te zoeken naar geschikte locaties.
- De Amstelland gemeenten werken gezamenlijk aan de benodigde procedures en maken uitvoeringsafspraken op basis van het uitgangspunt dat doorbetaling en verstrekking van gemeentelijke voorzieningen in een regionale tijdelijke woonplek plaatsvindt door de gemeente van herkomst.

Op het moment dat de doordecentralisatie verder vorm krijgt en we beslissen of we begeleid thuis lokaal dan wel subregionaal gaan inkopen en indiceren, kunnen we een overweging maken of en hoe de samenwerking binnen Amstelland geformaliseerd kan worden. Tot die tijd zullen alle colleges en gemeenteraden afzonderlijk besluiten nemen. Solidariteit in deze samenwerking is van

groot belang om de samenwerking succesvol te laten verlopen.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk zal op regelmatige basis afstemming blijven plaatsvinden. We hebben nog een flink aantal acties uit te voeren en beslissingen te nemen. Op inhoud blijven we in Amstelland intensief samenwerken en hebben we in dit plan ook een aantal afspraken gemaakt rondom preventie en het voorkomen van het verergeren van de situatie van onze dakloze inwoners.

5. Planning en monitoring

5.1 Planning

Dit Regioplan bevat veel stapsgewijs beschreven acties. Vanuit de Norm voor opdrachtgeverschap, moeten we op dit moment afspraken maken, terwijl nog veel onduidelijk is. In het onderstaande overzicht is opgenomen hoe welke ontwikkelingen de komende tijd zullen volgen en welke acties

wanneer zullen worden opgepakt. In het vierde kwartaal van 2022 en 2023 brengen we de gemeenteraden op de hoogte van de ontwikkelingen en de ingeslagen richtingen. Mocht er sprake zijn van te nemen raadsbesluiten dan leggen we die uiteraard voor aan de gemeenteraden.

5.2 Monitoring

Bij het Beleidsprogramma dak- en thuisloosheid hoort een werkgroep, onder leiding van de GGD Amsterdam, die zich bezig houdt met de monitoring. Voor MOBW betekent dit dat de monitoring ook de inwoners uit Amstelland betreft. We zijn in gesprek met de GGD om te kijken op welke onderdelen/indicatoren we kunnen aansluiten en extra informatie kunnen leveren vanuit Amstelland (bijvoorbeeld over economisch daklozen of preventie) en hoe we bepaalde informatie juist specifiek voor Amstelland en per gemeente kunnen genereren, zodat dit goede sturingsinformatie oplevert. Belangrijk is dat cliëntervaringen worden meegenomen in de monitoring. Kortom; we maken op basis van dit Regioplan afspraken over de indicatoren die wij kunnen monitoren en hoe we goed kunnen aansluiten bij Amsterdam en tegelijkertijd de relevante informatie van Amstelland in zicht blijven houden.

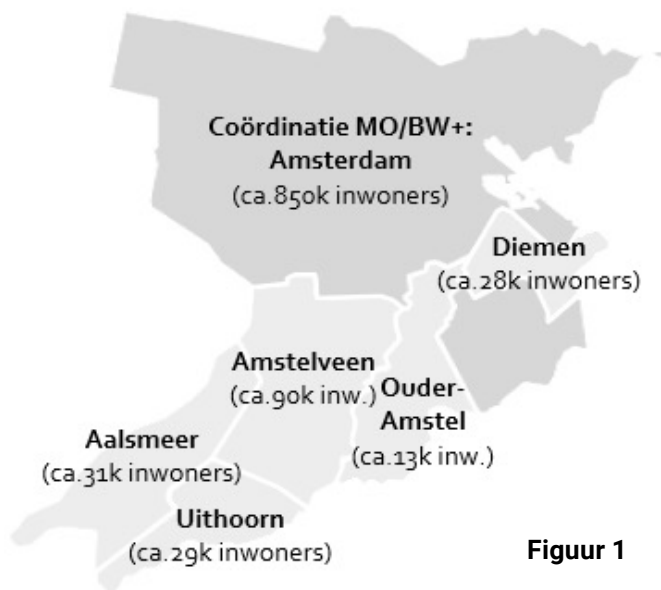
Tijd	Te maken afspraken
2021, Q4	Afspraken maken in Amstelland rondom preventie dakloosheid in het kader van Participatiewet
2022, Q1	Vaststelling Regioplan in gemeenteraden Amstelland Start vormgeven toegang Amstelland (en vast toevoegen CT aan veldtafel) Afspraken Amsterdam-Amstelland over inrichten monitoring Afspraken Amsterdam-Amstelland over transformatiebudget en uitvoeringsbudget
2022, Q1/Q2	Routekaart ontwikkelen voor alle voorzieningen m.b.t. dak- en thuisloosheid Vastleggen beleid(sregels)
2022, Q2/Q3	Duidelijkheid omtrent objectief verdeelmodel (beslissing Rijk) Evaluatie pilots Economisch dak- en thuislozen Afspraken Amsterdam-Amstelland over vastleggen in DVO 2023 e.v. Starten project 10 werkafspraken 'Thuis in de wijk'
2023, Q3	Evaluatie doordecentralisatie op in ieder geval de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> - Aantallen/zorglandschap - Samenwerking - Toegang - Inkoop

Bijlage 1. Feiten en Cijfers

MO/BW is op dit moment georganiseerd in regio's met één verantwoordelijk uitvoerder. Amsterdam is uitvoerder voor regio Amsterdam-Amstelland (zie figuur 1).

Het totale budget voor taken MOBW is ca. €212mln per jaar. Amsterdam omvat circa 80-85% van de iets meer dan 1 miljoen inwoners van deze regio. De meeste opvang bevindt zich in Amsterdam.

Hieronder volgt een beschrijving van de verschillende soorten zorg en opvang. Deze cijfers zijn lager dan in de tabel in paragraaf 4.2 omdat in de onderstaande cijfers de uitname Wlz al grotendeels is meegenomen.

Figuur 1

Beschermd Wonen (BW)

Aantal cliënten: 1402

Beschrijving opvang en doelgroep: BW is een maatwerkvoorziening van zorg met verblijf voor cliënten met psychiatrische problematiek waarbij een beschermde woonomgeving noodzakelijk is. Het gaat om mensen die (nog) niet geheel zelfstandig kunnen wonen en functioneren binnen de samenleving. De opvang vindt plaats in voorzieningen met 24 uurtoezicht, in groepswoningen en in zelfstandige woningen in de wijk.

Maatschappelijke opvang voor volwassenen (MO)

Aantal cliënten: 1669

Beschrijving opvang: MO is een maatwerkvoorziening van zorg met verblijf voor cliënten die dak- en/of thuisloos, en daarnaast een opeenstapeling van problemen hebben op verschillende leefgebieden (niet vanwege economische redenen dakloos). De opvang vindt plaats in voorzieningen met 24 uurtoezicht, in groepswoningen en in zelfstandige woningen in de wijk.

Maatschappelijke opvang Jongvolwassenen (MOJ)

Aantal cliënten: 475

De Maatschappelijke Opvang Jongvolwassenen en Jonge gezinnen (MOJ) betreft een keten-

aanpak ten behoeve van dreigende en aanwezige dak- en thuisloze jongvolwassenen tussen 18 en 23 jaar. Binnen de MOJ werken gespecialiseerde marktpartijen samen aan de volgende doelstellingen:

- Voorkomen van dak- en thuisloosheid onder jongvolwassenen.
- Jongvolwassenen die in de keten zitten zo snel en goed mogelijk begeleiden naar herstel en zelfredzaamheid, om uiteindelijk zo zelfstandig mogelijk te kunnen wonen en participeren in de samenleving.
- Bestendigen van de zelfredzaamheid van jongvolwassen na uitstroom door nauw samen te werken met de verschillende partners in de wijk.

Maatschappelijke opvang voor gezinnen (MOG)

Aantal MO-gezinnen momenteel in traject: 424 gezinnen

MO voor dakloze gezinnen is ondersteuning en/of verblijf voor gezinnen met een stapeling van psychosociale en/of psychiatrische en/of lichtverstandelijke beperking en andere complexe ondersteuningsvragen, met een achtergrond van dak- en thuisloosheid. Zij zijn nog niet in staat zelfstandig en zonder begeleiding te wonen. Momenteel verblijven 56 gezinnen in een 24-uursvoorziening, 10 gezinnen in groepswonen en bijna 400 gezinnen in zelfstandige woningen in de wijk.

Dag- en nachtopvang (incl. trajectbedden)

Aantal plaatsen: 350 structureel dag- en nachtopvangplekken plus 30 plekken tijdelijk voor kwetsbare inwoners van de regio Amsterdam-Amstelland en in de wintermaanden 45 plaatsen Stoelenproject

De dag- en nachtopvang kent verschillende vormen in Amsterdam:

Eerste opvang voor daklozen: Cliënten betalen een eigen bijdrage en krijgen een verdiepende screening van de GGD voor een beschikking MO/BW. Tijdens het verblijf in de dag- en nachtopvang wordt er gewerkt aan doelen en passend perspectief.

Opvang voor kwetsbare EU burgers en ongedocumenteerden: 54 plekken naast de 350 plekken hierboven genoemd. Met een hulpverlener wordt gewerkt aan perspectief. Deze plekken zijn tot stand gekomen door de doorontwikkeling winteropvang.

Opvang voor kwetsbare EU burgers en ongedocumenteerden

54 plekken naast de 350 plekken hierboven genoemd. Met een hulpverlener wordt gewerkt aan perspectief. Deze plekken zijn tot stand gekomen door de doorontwikkeling winteropvang.

Noodopvang gezinnen

Aantal plaatsen flexibel, maar we werken toe naar een gefixeerd aantal plekken van 200.

Op dit moment zijn er rond de 210 gezinnen opgevangen, begin 2021 waren dit er nog 280. Doelgroep: gezinnen met een MOG beschikking die wachten op een plek in de MOG en die geen verblijfsalternatief hebben en dakloze Amsterdamse zelfredzame gezinnen die de afgelopen vier jaar legaal in Nederland hebben verbleven en in Amsterdam hebben gewoond. Aantal locaties: 15

Winterkouderegeling

Aantal plaatsen: afhankelijk van de vraag.

Beschrijving opvang en doelgroep: In de winterperiode verzorgt de gemeente extra slaapplekken bij extreme weersomstandigheden voor alle daklozen die geen onderdak kunnen vinden. Het gaat om een extra regeling naast het structurele aanbod aan nachtopvang. Gebruikers van de winterkouderegeling krijgen een bed, een warme maaltijd en ontbijt. Overdag kunnen zij niet in de opvang verblijven maar gebruik maken van de inloopvoorzieningen in de stad. De overnachting in het kader van de winterkouderegeling is kosteloos.

Partners voor de uitvoering van MOBW in Amsterdam-Amstelland

Stedelijke / regionale partners:

- GGZ
- Politie
- Zilveren Kruis/Achmea
- Woningcorporaties

Landelijke partners:

- G4 (Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag)
- VNG
- Federatie Opvang
- VWS

Uitvoeringsorganisaties:

- HVO Querido
- Leger des Heils
- Cordaan
- De Regenboog Groep
- De Volksbond/StreetCornerWork

En een scala van kleinere, waaronder: Heeren van Zorg, RIBW-K/AM, Timon, Ons Tweede Thuis, Amsta, Eveen, Amstelring, Arkin, GGZ InGeest, Jados, De Bronx, Accuraat, Exodus, Philadelphia.

Bijlage 2. Objectief verdeelmodel beschermd wonen per gemeente

Zoals in paragraaf 4.4. is omschreven is de verwachting dat per 2023 het objectief verdeelmodel gaat gelden. In de septembercirculaire van 2021 zijn de verwachte bedragen voor de komende jaren per gemeente opgenomen. De bedragen voor de gemeenten in Amsterdam-Amstelland zijn hieronder weergegeven.

Gemeentelijk budget Aalsmeer			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 143.338	€ 143.338
2024	€ -00	€ 457.805	€ 457.805
2025	€ -00	€ 721.396	€ 721.396
2026	€ -00	€ 942.694	€ 942.694
2027	€ -00	€ 1.128.478	€ 1.128.478
2028	€ -00	€ 1.284.927	€ 1.284.927
2029	€ -00	€ 1.410.132	€ 1.410.132
2030	€ -00	€ 1.422.144	€ 1.422.144
2031	€ -00	€ 1.434.157	€ 1.434.157
2032	€ -00	€ 1.446.169	€ 1.446.169

Gemeentelijk budget Amstelveen			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 629.286	€ 629.286
2024	€ -00	€ 2.009.871	€ 2.009.871
2025	€ -00	€ 3.167.095	€ 3.167.095
2026	€ -00	€ 4.138.647	€ 4.138.647
2027	€ -00	€ 4.954.281	€ 4.954.281
2028	€ -00	€ 5.641.129	€ 5.641.129
2029	€ -00	€ 6.190.807	€ 6.190.807
2030	€ -00	€ 6.243.545	€ 6.243.545
2031	€ -00	€ 6.296.282	€ 6.296.282
2032	€ -00	€ 6.349.020	€ 6.349.020

Gemeentelijk budget Amsterdam			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ 105.007.595	€ -00	€ 105.007.595
2022	€ 101.096.451	€ -00	€ 101.096.451
2023	€ 91.111.770	€ 9.710.041	€ 100.821.812
2024	€ 68.049.741	€ 31.012.818	€ 99.062.559
2025	€ 48.880.646	€ 48.869.068	€ 97.749.713
2026	€ 32.943.943	€ 63.860.350	€ 96.804.294
2027	€ 19.673.871	€ 76.445.788	€ 96.119.659
2028	€ 8.643.943	€ 87.044.028	€ 95.687.971
2029	€ -00	€ 95.525.696	€ 95.525.696
2030	€ -00	€ 96.339.452	€ 96.339.452
2031	€ -00	€ 97.153.208	€ 97.153.208
2032	€ -00	€ 97.966.964	€ 97.966.964

Gemeentelijk budget Diemen			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 206.909	€ 206.909
2024	€ -00	€ 660.845	€ 660.845
2025	€ -00	€ 1.041.339	€ 1.041.339
2026	€ -00	€ 1.360.785	€ 1.360.785
2027	€ -00	€ 1.628.965	€ 1.628.965
2028	€ -00	€ 1.854.800	€ 1.854.800
2029	€ -00	€ 2.035.534	€ 2.035.534
2030	€ -00	€ 2.052.874	€ 2.052.874
2031	€ -00	€ 2.070.214	€ 2.070.214
2032	€ -00	€ 2.087.554	€ 2.087.554

Gemeentelijk budget Ouder-Amstel			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 95.093	€ 95.093
2024	€ -00	€ 303.718	€ 303.718
2025	€ -00	€ 478.589	€ 478.589
2026	€ -00	€ 625.404	€ 625.404
2027	€ -00	€ 748.657	€ 748.657
2028	€ -00	€ 852.448	€ 852.448
2029	€ -00	€ 935.512	€ 935.512
2030	€ -00	€ 943.481	€ 943.481
2031	€ -00	€ 951.451	€ 951.451
2032	€ -00	€ 959.420	€ 959.420

Gemeentelijk budget Uithoorn			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 161.343	€ 161.343
2024	€ -00	€ 515.311	€ 515.311
2025	€ -00	€ 812.012	€ 812.012
2026	€ -00	€ 1.061.108	€ 1.061.108
2027	€ -00	€ 1.270.228	€ 1.270.228
2028	€ -00	€ 1.446.329	€ 1.446.329
2029	€ -00	€ 1.587.261	€ 1.587.261
2030	€ -00	€ 1.600.783	€ 1.600.783
2031	€ -00	€ 1.614.304	€ 1.614.304
2032	€ -00	€ 1.627.826	€ 1.627.826

Bijlage 3. Begrippen

Ambulantisering	Het proces van afbouw van intramurale zorg en de opbouw van de ambulante zorg. Dit proces moet ertoe leiden dat meer mensen meer (intensievere) en betere ambulante zorg ontvangen.
Amstelland	De gemeenten die hier onderdeel van uitmaken zijn Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Amsterdam-Amstelland	De gemeenten die hiervan onderdeel uitmaken zijn: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025: Een nieuwe start, Samen op weg naar perspectief	Beleidsprogramma van de gemeenten Amsterdam-Amstelland en opvolger van het Koersbesluit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2016-2020 'Thuis in de Wijk'. Dit vernieuwde Beleidsprogramma schetst de kaders voor ondersteuning van kwetsbare inwoners uit de regio Amsterdam-Amstelland. Hierbij gaat het om inwoners die dak- of thuisloos zijn of dreigen te worden, maar ook om inwoners die vanuit beschermd wonen een vorm van opvang of ondersteuning nodig hebben. Het programma loopt van 2021 tot en met 2025.
Beschermd Wonen	Beschermd wonen is voor mensen van 18 jaar of ouder die door psychische of psychosociale problemen 24 uur per dag ondersteuning nodig hebben. Dit kan in een instelling zijn als er 24 uur toezicht nodig is. Of het kan een vorm van zelfstandig wonen zijn als begeleiding op afstand of op afroep afdoende is.
Blokhuismiddelen	Middelen aan centrumgemeenten beschikbaar gesteld door toenmalig staatssecretaris Blokhuis voor de aanpak van dak- en thuisloosheid.
Briefadres	Als iemand geen woonadres heeft, of verblijft in een instelling, kan diegene zich door de gemeente laten inschrijven op een briefadres (postadres). Dit is een adres waar de overheid iemand zonder woonadres kan bereiken. Een briefadres is nodig om in aanmerking te komen voor uitkeringen, toeslagen en een zorgverzekering.
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Centrale Toegang	Het loket dat de aanvragen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen behandelt en afhandelt.
Centrumgemeente	In het kader van MOBW is de centrumgemeente de grootste gemeente in een regio die alle middelen voor MOBW ontvangt. Nederland telt op dit moment 43 centrumgemeenten voor MOBW. Voor de Amsterdam-Amstelland regio is Amsterdam de centrumgemeente.
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg; stelt indicaties voor de Wet langdurige zorg en heeft daarnaast ook taken in het kader van de Wet zorg en dwang.

College	College van burgemeester en wethouders van de gemeente
Dakloosheid	Het niet hebben van onderdak.
De Regenboog Groep	Een zorg- en welzijnsaanbieder gericht op mensen die het moeilijk hebben en die nergens anders terecht kunnen. In Amstelland bezig met het begeleiden en vinden van tijdelijke plekken voor economisch daklozen.
Doordecentralisatie	De verantwoordelijkheid met betrekking tot Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen wordt bij alle gemeenten in Nederland neergelegd in plaats van bij centrumgemeenten.
Economisch daklozen	Daklozen met voornamelijk een huisvestingsvraag met daarbij een lichte ondersteuningsvraag. Kenmerken van deze doelgroep zijn: dak- en/of thuisloos, soms beperkt zelfredzaam ²¹ , geen verslavingsproblematiek, geen psychiatrische problematiek, geen of beperkt netwerk.
EPA	Ernstig psychiatrische aandoeningen.
Ervaringsdeskundigheid	Het vermogen om op grond van eigen herstellervaring voor anderen ruimte te maken voor herstel. De kennis die door reflectie op de eigen ervaringen en ervaringen van deelgenoten is vergaard, aangevuld met kennis uit andere bronnen, wordt op een professionele (en soms ook op een vrijwillige) manier ingezet ten behoeve van anderen.
Extramuralisatie	Extramuralisering is de beweging waarbij buiten de muren van een intramurale instelling (waar iemand opgenomen wordt) op een zelfstandige woonplek gelijkwaardige zorg geboden wordt.
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst.
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg.
Historisch verdeelmodel	Verdeling van rijksmiddelen op basis van historische uitgaven.
Housing First aanpak	Housing First is een vorm van wonen met ambulante, intensieve begeleiding en bedoeld voor dakloze mensen met meervoudige problemen, waarbij de toewijzing van een woning de start is van een traject waarbij zelfstandig wonen het doel is.
HVO Querido	Een zorg- en welzijnsaanbieder
Inclusie	De situatie waarin iemand geen obstakels ervaart om mee te kunnen doen aan de samenleving.

21 Beperkt zelfredzaam maar nog voldoende zelfredzaam volgens het kader van Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen. Dat wil zeggen dat er geen ernstige psychische problematiek of verslaving is.

Intramurale zorg	Zorg die geleverd wordt aan mensen die in een instelling wonen.
Koersbesluit Thuis in de Wijk 2016-2020	Beleidsprogramma Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen van 2016 – 2020.
Kostendelersnorm	De kostendelersnorm is een norm die wordt toegepast door de gemeente; als iemand samenwoont met meer volwassenen, past de gemeente de bijstandsuitkering daarop aan. Hoe meer volwassen personen in een huis wonen, hoe lager de uitkering.
Landelijke Aanpak Dak- en Thuisloosheid	Landelijke aanpak in het terugdringen van dak- en thuisloosheid waarbij één van de centrale doelstellingen van dit plan is om 10.000 extra woonplekken met passende begeleiding in Nederland te realiseren voor dak- en thuisloze mensen, bijvoorbeeld door middel van Housing First.
LVB	Licht verstandelijke beperking.
Maatschappelijke Opvang	Regeling voor iedere kwetsbare burger vanaf 18 jaar (met of zonder kinderen) die door een acute situatie (tijdelijk) geen woonruimte heeft. De maatschappelijke opvang biedt onderdak, zorg en begeleiding, maar geen behandeling bij een (psychiatrische) diagnose. Bewoners worden ondersteund in het traject naar weer zelfstandig wonen.
MOBW	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.
Netwerk	Betrokkenen (formeel en informeel) die actief zijn op het gebied van wonen, welzijn, participatie, werk, inkomen, jeugd, veiligheid, schuldenproblematiek en (gezondheids-)zorg in de regio Amstelland.
NVO	In de Norm voor Opdrachtgeverschap wordt geschetst hoe regionale en bovenregionale samenwerking voor sommige vormen van zorg geregeld moet worden.
Objectief verdeelmodel	Verdeling van rijksmiddelen op basis van objectieve maatstaven. Vanaf 2022 wordt een deel van de middelen voor het eerst objectief verdeeld. De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor bestaande cliënten. De nieuwe cliënten vallen vanaf dat moment onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten.
Respijtvorzieningen	Respijtvorzieningen zijn kleine voorzieningen waar cliënten tijdelijk aanwezig kunnen zijn wanneer het in de eigen woning even niet lukt. Doel is om de druk voor de cliënt te verlichten en rust te creëren zodat terugkeer naar de eigen woning mogelijk is.
Regionaal	Samenwerking tussen Amsterdam en de Amstelland gemeenten.

Resourcegroepen-methodiek	Methodiek die de autonomie van mensen versterkt en hen in staat stelt zelf weer regie te voeren over de uitdagingen in hun leven. In een vroeg stadium wordt het eigen netwerk betrokken. Dit leidt in de praktijk tot meer maatwerk en zelfregie.
RIBW-K/AM	Een zorg- en welzijnsaanbieder
Subregionaal	Samenwerking tussen Amstelland gemeenten.
Team ED	Aanbieder van ervaringsdeskundigheid
Urgentieverklaring	Een verklaring die in bepaalde noodsituaties kan worden aangevraagd waarmee iemand met voorrang wordt geholpen bij het vinden van een sociale huurwoning.
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vroeginterventie	Interventies die vroegtijdig ingezet worden zodat erger kan worden voorkomen.
Vroegsignalering	In een vroegtijdig stadium signaleren dat er tekenen zijn dat men bijvoorbeeld dakloos kan geraken.
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
Wlz	Wet langdurige zorg.
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
Woningnet	Woningzoekenden kunnen zich inschrijven bij Woningnet waarmee gereageerd kan worden op het woningaanbod van sociale huurwoningen in de verschillende regio's.
Woonplaatsbeginsel	Daarmee wordt geregeld dat individuele gemeenten voortaan zelf verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen voor de eigen inwoners en daarvoor de middelen ontvangen. Bij plaatsing buiten de eigen gemeente blijft de herkomst gemeente ook verantwoordelijk voor de kosten.
Zelfredzaam	In staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden (definitie Wmo 2015)
Zelfregie	Richting geven aan je leven, ook als je een beroep op anderen moet doen voor steun bij je zelfredzaamheid of participatie. Het gaat dus om zelf bepalen, niet om zelf doen.

januari-februari 2022

i.s.m.

